

MALÝ DŮM VE VELKÉM LESE

Laura Ingallsová Wilderová

Ilustrovala Mila

Albatros

Malý dům ve Velkém lese

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.albatros.cz
www.albatrosmedia.cz

Laura Ingallssová Wilderová

Malý dům ve Velkém lese – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2022

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

**MALÝ DŮM
VE VELKÉM LESE**

MALÝ DŮM VE VELKÉM LESE

Laura Ingallsová Wilderová

Ilustrovala Mila

Albatros

Text copyright © 1932 Laura Ingalls Wilder
Published by arrangement with HarperCollins Children's Books,
a division of HarperCollins Publishers.
Translation © Jarmila Rosíková - dědicové c/o DILIA, 1992
Translation of verses © Milan Rejl - dědicové, c/o DILIA, 1992
Illustrations © Bohumila Becerra Gablasová, 2022

ISBN tištěné verze 978-80-00-06348-5
ISBN e-knihy 978-80-00-06860-2 (1. zveřejnění, 2022) (epub)
ISBN e-knihy 978-80-00-06861-9 (1. zveřejnění, 2022) (mobi)
ISBN e-knihy 978-80-00-06859-6 (1. zveřejnění, 2022) (ePDF)

1. kapitola

Malý dům ve Velkém lese

Jednou, před šedesáti lety, žilo ve Velkém lese ve Wisconsinu v šedivém domečku sroubeném z kmenů malé děvčátko.

Všude kolem se tyčily vysoké, tmavé stromy Velkého lesa a za nimi další stromy a za nimi ještě více stromů. Kam až člověk mohl severním směrem dojít

za den či za týden či za celý měsíc, nebylo nic než lesy. Nestály tam žádné domy. Nevedly tam silnice. Nikdo tam nebydlel. Byly tam jen stromy a mezi nimi měla svůj domov divoká zvěř.

Ve Velkém lese přebývali vlci a medvědi a obrovské divoké kočky. Kolem potoků a řek žili norci a ondatry a vydry. V kopcích měly nory lišky a všude se procházeli jeleni.

Na východ a na západ od malého srubu se na celé míle rozprostíraly stromy a pouze daleko na okraji Velkého lesa bylo roztroušeno několik dalších osamělých srubů.

Kam jen děvčátko dohlédlo, stál pouze tento jediný malý domeček, ve kterém žilo s otcem a matkou, sestrou Mary a malinkou sestřičkou Carrií. Před domem vedla vozová cesta, která v zatáčkách a zákru-tech mizela v lesích plných divoké zvěře, ale děvčátko nevědělo, kam ta cesta vede ani co se nachází na jejím konci.

Děvčátko se jmenovalo Laura a otci říkalo tatko a matce mamko. V těch dobách a v těch končinách děti neříkaly otec a matka ani tatínek a maminka.

V noci, když Laura ležela na zasunovací posteli a nespala, naslouchávala, ale neslyšela nic kromě stromů,

jež si mezi sebou šeptaly. Občas kdesi daleko v noci zavyl vlk. Pak se přiblížil a zavyl znovu.

Ten zvuk jí naháněl hrůzu. Laura věděla, že vlci požírají malá děvčátka. Ale uvnitř důkladných stěn sroubených z kmenů stromů byla v bezpečí. Taťkova puška visela nade dveřmi a před nimi ležel na stráži hodný Jack, skvrnitý buldok. Taťka říkával:

„Jdi spát, Lauro. Jack nepustí vlky dovnitř.“ A tak se Laura zachumlala na zasunovací posteli pod příkrývky, přitiskla se k Mary a usínala.

Jednou v noci ji taťka zvedl z postele a odnesl ji k oknu, aby se podívala na vlky. Dva seděli před domem. Vypadali jako chundelatí psi. Čenichy měli zdvižené k velkému, jasnému měsíci a vyli.

Jack přecházel přede dveřmi sem a tam a vrčel. Na hřbetě se mu ježily chlupy a cenil na vlky své ostré, nelítostné zuby. Vlci vyli, ale dovnitř se dostat nemohli.

Srub byl pohodlný. Nahoře měli velké podkroví, kde si Laura a Mary mohly pěkně hrát, když déšť bubnoval na střechu. Dole byla malá ložnice a velká světnice. Ložnice měla okno, které se zavíralo dřevěnými okenicemi. Velká světnice měla dvě zasklená okna a dvoje dveře, přední a zadní.

Na ochranu proti medvědům a vysoké zvěři byl dům obehnán křivolakým tyčkovým plotem.

Na dvorku před domkem se tyčily dva krásné velké duby. Ráno, hned jak se probudila, se Laura vždyc-ky běžela podívat z okna a jednoho rána spatřila na každém z velkých stromů viset na větvi zabitého jelena.

Tatka jelenu zastřelil předešlého dne a Laura už spala, když je v noci přinesl domů a pověsil vysoko na stromy, aby se na ně vlci nedostali.

Toho dne tatka a mamka a Laura a Mary měli k obědu čerstvé jelení maso. Bylo tak dobré, že si Laura přála, aby je mohli sníst všechno. Ale většina masa se musela nasolit, vyudit a uložit na zimu.

Neboť zima se blížila. Dny se krátily a v noci se mráz plazil vzhůru po okenních tabulkách. Brzy napadne sníh. Pak bude srub skoro pohřbený v závějích a jezero a potoky a řeky zamrznou. V krutém studeném počasí tatka možná nenajde žádnou zvěř, kterou by mohl zastřelit na maso.

Medvědi se skryjí ve svých doupatech, kde budou po celou zimu spát hlubokým zimním spánkem. Veverky se schoulí ve svých hnízdech v dutých stromech, huňatými ocasy obtočeny těsně kolem čeníšků. Jeleni a králíci budou plaší a rychlí. I kdyby se tatkovu podařilo nějakého jelena ulovit, byl by vyhublý, ne tlustý a vykrmený, jako bývají jeleni na podzim.

Mohlo by se stát, že by tatka prochodil na lovu v kruté zimě sám a sám celý den v zasněženém Velkém lese, a přece by se večer vrátil domů a nepřinesl by mamce a Mary a Lauře nic k jídlu.

Proto musí být před příchodem zimy v domečku uskladněno co nejvíce jídla.

Tatka jeleny opatrně stáhl a kůže nasolil a vypnul, protože je později zpracuje na měkkou jelenici. Pak maso rozřezal a jednotlivé kusy posolil, než je poskládal na prkno.

Na dvoře měli vysoký kus kmene odříznutý z mohutného dutého stromu. Tatka zatloukl dovnitř hřebíky, kam až z obou stran dosáhl. Pak kmen postavil, nahoru připevnil malou stříšku a na jedné straně kousek od země vyřízl dvířka. Na ten kousek, co vyřízl, připevnil kožené panty; pak jej zasadil na původní místo, a tak vznikla dvířka – ještě měla na sobě kůru.

Když bylo jelení maso nasoleno už několik dnů, udělal tatka při kraji každého kusu masa dírku a tou protáhl provázek. Laura pozorovala, jak to dělá, a pak se dívala, jak maso zavěšuje na hřebíky do dutého kmene.

Malými dvířky vsouval maso dovnitř a zavěšoval je na hřebíky tak vysoko, kam až dosáhl. Pak přistavil ke kmeni žebřík, vylezl nahoru, odsunul stříšku bokem,

natáhl se dovnitř a zavěšoval maso na horní hřebíky. Pak zase přisunul stříšku zpátky, slezl ze žebříku a řekl Lauře:

„Běž ke špalku a přines mi nějaké silné hikorové třísky – ty nové, čisté, bílé.“

Laura tedy běžela ke špalku, kde taťka sekával dřevo, a nabrala plnou zástěrku čerstvých, příjemně vonících třísek.

Uvnitř dutého kmene hned za dvířky rozdělal taťka z kousíčků kůry a mechu oheň a velice opatrně na něj přiložil pár třísek.

Místo aby rychle shořely, syrové třísky doutnaly a plnily kmen hustým, dusivým kouřem. Taťka dvířka zavřel. Trochu kouře pronikalo škvírou kolem nich a trochu kouře unikalo stříškou, ale většina ho zůstala uzavřena uvnitř s masem.

„Není nad dobrý kouř z hikory,“ pochvaloval si taťka. „Ten zvěřinu dobře vyudí, takže maso vydrží kdekoliv, za jakéhokoliv počasí.“

Pak si vzal pušku, na rameno si zavěsil sekyru a odešel na mýtinu porazit pár dalších stromů. Laura s mamkou opatrovaly oheň několik dnů.

Když přestal škvírou unikat kouř, Laura vždycky přinesla další hikorové třísky a mamka je přiložila na oheň pod maso. Po celou tu dobu bylo na dvorku troš-

ku cítit kouř, a když se dvířka otevřela, vycházela odtud silná vůně kouře a masa.

Posléze tatka řekl, že se zvěřina udila už dost dlouho. Nechali tedy oheň vyhasnout a tatka všechny pláty a kusy masa z dutého stromu vyndal. Mamka každý kus úhledně zabalila do papíru a všechny je rozvěsila v podkroví, kde se udrží pěkně v suchu.

Jednoho rána tatka odjel před rozedněním s koňmi a vozem a večer se vrátil s nákladem ryb. Velká korba vozu byla plná a některé ryby byly tak velké jako Laura. Tatka byl u jezera Pepin a tam je všechny ulovil do sítě.

Pro Lauru a Mary uřízla mamka velké kusy vločkovitého bílého masa bez jediné kostičky. Všichni si na dobrých čerstvých rybách pochutnali. Všechny ryby, které nesnědli čerstvé, nasolili do sudů na zimu.

Tatka měl prase. Pobíhalo volně po Velkém lese a živilo se žaludy a ořechy a kořínky. Teď ho chytil a zavřel do roubeného chlévka, aby ztloustlo. Jakmile nastane dost chladné počasí, aby se vepřové udrželo zmrzlé, prase porazí.

Jednou uprostřed noci se Laura probudila a slyšela, jak prase kvičí. Tatka vyskočil z postele, popadl pušku ze zdi a vyběhl ven. Pak Laura uslyšela výstřel – jeden a druhý.

Když se tatka vrátil, povídal, co se přihodilo. Spatřil velkého černého medvěda, jak stojí vedle prasečího chlívka. Medvěd se nahýbal dovnitř, aby prase popadl, a prase pobíhalo a kvičelo. Tatka to ve světle hvězd uviděl a rychle vystřelil. Světlo bylo však mdlé, a jak spěchal, netrefil. Medvěd nebyl vůbec raněn a odběhl do lesa.

Laura litovala, že tatka medvěda nedostal. Měla medvědí maso velice ráda. Tatka toho také litoval, ale řekl:

„No, zachránil jsem alespoň slaninu.“

Zahrada za domečkem prospívala celé léto. Byla tak blízko srubu, že ve dne jeleni nepřeskakovali plot, aby si pochutnali na zelenině, a v noci je Jack dovnitř nepustil. Někdy ráno viděli mezi mrkví a kapustou otisky kopýtek. Ale byly tam i Jackovy stopy a jeleni hned zase vyskočili ven.

Teď se brambory a mrkev, řepa a tuřín, zelí a kapusta sklízely a uskladňovaly do sklepa, protože nastávaly noční mrazíky.

Cibule se splétala uschlými lodyhami v dlouhé řetězy a ty se pak zavěšovaly v podkroví vedle věnců červených paprik navázaných na nitích. V rozích podkroví se kupily oranžové a žluté a zelené hromady tykví a patizonů.

Ve spíži stály sudy nasolených ryb a na spížních policích byly vyrovnány žluté sýry.

Pak jednoho dne přijel z Velkého lesa strýc Henry. Přišel pomáhat tatkově při zabijačce. Mamčin velký řeznický nůž byl už nabroušený a strýc Henry si přivezl řeznický nůž tety Polly.

Poblíž prasečího chlívku tatka se strýcem Henrym rozdělali velký oheň a nad ním ohřívali velký kotel vody. Když voda vřela, šli porazit prase. Tehdy Laura utekla, zabořila hlavu do postele a zacpala si uši, aby neslyšela pašíkovo vřískání.

„Nebolí ho to, Lauro,“ řekl tatka. „Děláme to strašně rychle.“ Ale Laura nechtěla slyšet, jak pašík vříská. Za chvíli opatrně vytáhla prst z jednoho ucha a zaposlouchala se. Pašík už přestal vřískat. Potom už byla zabijačka samá legrace.

Byl to náramně rušný den. Strýc Henry a tatka byli rozjaření a k obědu se chystala vepřová žebírka a tatka slíbil Lauře a Mary měchýř a prasečí ocásek.

Jakmile bylo prase zapíchnuté, tatka a strýc Henry je nořili do vařící vody a zase vytahovali, dokud nebylo dobře opařené. Pak je položili na prkno a oškrabovali ho noži, až všechny štětiny slezly. Potom ho pověsili na strom, vybrali vnitřnosti a nechali ho viset, aby vychladlo.

Když vychladlo, sundali ho a rozřezali. Tak získali šunky a plecko a špek a žebírka a buček. Bylo tam i srdce a játra a jazyk a hlava, ze které se měla udělat huspenina, a dřež plný odřezků, ze kterých se měly dělat klobásky. Maso položili na prkno v přístěnku za zadními dveřmi a každý kus posypali solí. Šunky a plecka se nakládaly do láku, protože se budou udit – podobně jako zvěřina – v dutém kmeni.

„Není nad šunku uzenu hikorovým dřevem,“ prohlášoval tatka.

Právě nafukoval měchýř. Když se z něho stal malý bílý balónek, tatka pevně zavázal konec provázkem a dal balónek Mary a Lauře na hraní. Mohly jej vyházovat do vzduchu a plácát do něj rukama, aby létal sem a tam. Anebo poskakoval po zemi a mohly do něj kopat. Ale ještě větší legrace než s balónkem byla s prasečím ocáskem.

Tatka jim jej pečlivě stáhl z kůže a silnějším koncem prostrčil kolík. Mamka otevřela dvířka sporáku a vyhrabala žhavé uhlíky na železnou nístějku. Potom Laura a Mary střídavě držely prasečí ocásek nad uhlíky.

Ocásek syčel a opékal se a kapky sádla z něj kanuly a spalovaly se na uhlících. Mamka ocásek posolila. Laura a Mary měly horké ruce a tváře a Laura si popá-

lila prst, ale byla tak vzrušená, že jí to nevadilo. Opékání prasečího ocásku bylo pro ně natolik zábavné, že jim působilo potíže spravedlivě se střídat.

Konečně se ocásek upekl. Byl po celém povrchu pěkně hnědý, a jak krásně voněl! Vynesly si jej na dvůr, aby zchladl, a ještě dřív, než byl dostatečně vychladlý, začaly ho ochutnávat a spálily si jazyky.

Obraly z něj každý ždibíček masa a kosti pak daly Jackovi. A to byl konec prasečího ocásku. Další nebude dřív než zase příští rok.

Strýc Henry se po obědě vrátil domů a taťka šel po své práci do Velkého lesa. Ale pro Lauru a Mary a mamku ta pravá zabijačková práce teprve nastala. Mamku čekala spousta práce a Laura a Mary jí pomáhaly.

Celý ten den a celý příští den vyškvařovala mamka sádlo ve velkých železných hrncích na plotně. Laura a Mary nosily dřevo a staraly se o oheň. Musel být prudký, ale zase ne příliš, aby se sádlo nepřepálilo. Ve velkých hrncích to bublalo varem, ale nesmělo se z nich kouřit. Mamka občas vybrala hnědé škvarky. Dala je do pláténka, vymačkala z nich všecko sádlo a pak škvarky odložila. Později je použije k ochucení kukuřičného chleba.

Škvarky byly báječné, ale Laura a Mary je směly pou-

ze ochutnat. Mamka říkala, že pro malé holčičky jsou příliš tučné.

Mamka pečlivě oškrábala a očistila hlavu a pak ji vařila, dokud všechno maso neodpadalo od kostí. Potom v dřevěné míse sekáčkem nasekala maso nadrobno, opepřila je a přidala další koření. Poté přimíchala vývar a hmotu nalila do kastrolu a dala vychladnout. Když vychladla, krájela se na plátky, a to byla huspenina.

Malé kostky masa, libové i tlusté, které se odkrájely od velkých kusů, mamka sekala a sekala, až byly úplně nadrobno. Osolila je, opepřila a okořenila sušenými lístky šalvěže ze zahrady. Pak je rukama hnětla a obracela, dokud nebyly důkladně promíchané, a potom z nich utvořila kuličky, ty naskládala do pánve a uložila do přístěnku, kde zmrznou a budou se moci jíst po celou zimu. Tomu se říkalo klobásky.

Když bylo po zabijačce, měli v přístavku klobásky a huspeninu, velké nádoby sádla a soudek soleného masa a v podkroví visely uzené šunky a plecka.

Domeček doslova pukal dobrotami nachystanými pro dlouhou zimu. Spižírna a přístavek i sklep byly plné, stejně jako podkroví.

Laura a Mary si teď musely hrát doma, protože venku bylo chladno a hnědé listí opadávalo ze stromů. Oheň